

1) Kõigepealt vastavate mõistete

rahvas - rahvus - rahvastik - elanik - elanikkond

rahvastikuteadus - demograafia

^{rahvas}
demos - graphia = kirjeldus.

2) Mida tahetakse teada saada.

iive - iibe küsimus: iive = jõudukasv

iive - iibe - iivet -

kahesugane iibe küsimus:

looduslik iive ja mehaaniline iive.

sündimust ~~arv~~ - suremus = iive. -

Rahvaloendused

Esimene ülevenemaaline rahvaloendus, kus
küsitleti ainult kult, mitte rahvust

1.002.700 eestlast. = Eesti maa-alal.

Eesti iseseisvuse ajal.

1922 = 28. dets. ja 1934 = 1. märtsil

(kes kuulusid kaaskodijaint siis rahvaloend.

1922 ja 1934. a. rahvaloendusandmete
vaatlus ja võrdlus

Perekonnaseis.

Juleviku rahvaarvu ennustus 1934. a. loenduses.

• Kiirdas on olukord praegu Eestis.

• Emakeele ja teise keele probleemid - selgitada lähemalt.

Ja siis täpselt vaadelda andmeid eesti rahvastiku koosseisu kohta viimaste loen-

• duse põhjal.

• Venemaa eestlaste arv:

| 1926. a. loenduse põhjal: 156,400

| 1939. a. loenduse põhjal: 142.500

Ja nüüd!

1937. a. ennustus ja tõelised arvud
nüüd.

1937. a. ennustati 1980. aastaks
877.000 eestlast.

Nüüdse rahvaloenduse andmete järgi
oli 938.000, Seega oli 1980. a. ca. 61.000
eestlast rohkem kui 1937 a. ennustati 1980.
aastaks.

Praegune eestlaste arv ei ulatn veel 1934. a.
rahvaloenduse andmeteni. 1934. a. oli Eesti
ca 993.000 inimest, 1980. a. oli 938.000,
kellel oli eesti keel emakeeleks, vahetult
ca. 55.000 vähem kui oli eestlasi 1934. aasta
rahvaloenduse järgi. Kui aga võtame arvesse
ka need, kellel oli eesti keel teiseks keeleks ja
ka need, kes ei osanud eesti keelt ka teise kee-
lena, kokku ca 10.000, siis on vähe ca 45.000

4

ühensa viimase aasta jooksul on eestlaste
aastatüve olnud kogu Nõukogude Liidus
1,37‰. Eesti keele valdajaskond on aga
samal ajal iga aastaga kasvanud 1,78‰

Eestlaste assimileerumine Nõukomaal
Vaata tabel nr. 3. Liiniline Liidu Eestis
Siia kõigepealt kuulugu das Nõukomaal
eestlasi 1926 ja 1939. loendust põhjal
Ja siis see 3856 ml.

Mehaaniline ühe eestlaste juures, s.o.
teistest rahvusest eesti keelele
üleminek. Vt. tabel nr. 1.

Teisekskeeleks eesti keel - Eestis on
nend

Live (loomuik)
Sündimus

Surumus

Live

1965	14,8	10,6	4,2
1966	14,4	10,7	3,7
1967	14,4	10,5	3,9
1968	15,1	10,9	4,2

6

rahvasendusel

1934. a. oli eestlasi 88,2% kogu rahvaarvust.

Kui leldakse, et niisugune rahvuslik koostis
oleks säilinud ka idaspidi, siis Eestis 1934. a.

tehtud ennustuse järel oleks pidanud muutuma
Eesti rahvaarv
järgmiselt:

	Eestlasi 88,2%
1935. a. 1. 127.000	994.000
1940. a. 1. 133.000	999.000
1950. a. 1. 129.000	996.000
1960. a. 1. 101.000	971.000
1970. a. 1. 054.000	930.000
1980. a. 994.000	877.000
1990. a. 926.000	817.000
2000. a. 862.000	760.000

1

Eestlaste arv ja paiknemine 1970. ja 1979. a.

Eestlaste arv, kes
elavad

1970

1979

Eestis

928.157

947.812

Majal Venemaal

82.199

72.039

Kokku

1.007.356

1.019.851

Vene 1926. a. rahvaloenduse andmeil elasid
siis Venemaal 156.400 eestlast

Vene 1939. a. rahvaloenduse andmeil elasid
siis Venemaal 142.500 eestlast.

Eesti keele valdajaskond

Eesti keelt valdavad	1970	1979	
Emakeelena	918.121		
Eestlased Eestis	918.121	938 245	
Mujal NL	43.963	33 954	
Kokku	962 084✓	972 199✓	(1)
Muid rahvused Eestis	12 565	15 609	(2)
Kokku emakeelena	974 649✓	987 808✓	(1)+(2)
Teise keelena			
Eestlased Eestis	4 534	5711	(3)
Mujal NL	11 959	9184	(4)
	16 493		
Kokku	16 943	14.895	(3)+(4)
Muid rahvused Eestis	53.027	58 300	(5)
Kokku teise keelena	69 520✓	73 195✓	(3)+(4)+(5)
muid rahvused Eestis, kes oskavad eesti keelt, kas esimese või teise keelena	65.592	73.909	(2)+(5)
Kokku emakeelena või teise keelena	1.044 169✓	1.061 003✓	(1)+(2)+(3)+(4)+(5)
Eesti rahvus	1.007 356	1.019 851	Σ III
Eesti keele valdajate ja teiste arv vahel	36.813✓	41 152✓	

Eestlaste eesti keele oskus

	1970		1979		
I Eestis	Inimeste arv	%	Inimeste arv	%	
a) emakeelena eesti keel	918 121	99,24	938 245	98,99	
b) teise keelena eesti keel	4534	0,49	5711	0,60	
c) ei valda eesti keelt					
• ka teise keelena	2502	0,27	3856	0,41	
• kokku	925 157	100,0	947 812	100,0	
II Muul Venemaal					
a) emakeelena eesti keel	43 963	53,48	33 954	47,13	
b) teise keelena eesti keel	11 959	14,55	9184	12,75	
c) ei valda eesti keelt					
• ka teise keelena	26 277	31,97	28 901	40,12	
• kokku	82 199	100,0	72 039	100,0	
III Kogu Venemaal					
a) emakeelena eesti keel	96 2084	95,51	972 199	95,33	Ia+IIa
b) teise keelena eesti keel	16 493	1,64	14 895	1,46	IIb+IIb
c) ei valda eesti keelt					
• ka teise keelena	28 779	2,85	32 757	3,21	IIc+IIc
• kokku	1 007 356	100,0	1 019 851	100,0	Σ III

Eesti rahvastiku rahvuslik (etniline) koostis

	1922	%	1934	%
Eestlasi	969 776	87,7	992 520	88,2
Venelasi	91 109	8,2	92 656	8,2
Sakslasi	18 319	1,7	16 346	1,5
Roostlasi	7 850	0,7	7 641	0,7
Junte	4 566	0,4	4 434	0,4
Teisi rahvusi	14 508	1,3	11 250	1,0
Kokku	1 107 059	(100,0)	1 126 413	(100,0)

1897.a. rahvaloenduse järel oli eestlasi 1 002 700

1897.a. ülevenemaalise rahvaloenduse andmetel elanud siis Eestis 33 362 sakslast.

Kaudsete andmete järel asunud 1939/40. a. Eestist Saksamaale 10 849 sakslast ja eq. 900 teistest rahvustest.

Eestis oli 1934.a. rahvaloenduse järel 51 ^{ori} rahvast, kesi ainult 8 rahvusse kuuluvad üle 1000, teisi rahvusi oli alla 1000 inimese.

19

Rahvastiku kujunemine Balti riikides

1921 - 1939.

<u>Eestis:</u>	Sündimus	Surnud	Fire
1921-1925	19,6	15,5	4,1
1926-1930	17,6	16,5	1,1
1931-1935	16,5	14,9	1,6

Lätis:

1921-1925	21,6 ⁷	14,4	7,3
1926-1930	20,6	14,7	5,9
1931-1935	18,2	13,9	4,3
1936-1939	18,2	14,0	4,2

Leedus:

1921-1925	27,7	16,2	11,5
1926-1930	28,1	16,2	11,9
1931-1935	25,4	14,6	10,8
1936-1939	22,9	13,2	9,7

Rahva üldaru Eestis

1960:

1970:

1980:

1.197.000

1.356.000

1.464.000

Selles

arvas eestlasi = 893.000

925.000

948.000

Nahe: 304.000

431.000

516.000

Kui palju on eri rahvusi Eestis?

Nendest on emakeelne eesti keel:

Venelasi - 409.295

6385 - 1,56%

Soomlasi - 17.753 -

6415 - 36,1%

(6582) - 37,1%

juute - 4.966 -

402 - 8%

Muid rahvusi - 25.662 -

1397 - 5,44%

Neist peavad ^{vene keelt} oma emakeeleks: -

10.018 - 39,3%

1979 oli Eesti rahvastikus

eestlasi, kes lugesid oma emakeelaks

vene keele

9419

(7)

Eesti keelt oskavad ^{venelased} emakeelena või teise keelena

Eestis - 12,9%, Lätis - 20,1%, Leedus - 35,2%

Armas Karl Sule! Kas Sa saad järgmise lause andmete põhjal välja arvestada kui palju on praegu Eestis vendasi? „Eesti rahvastikus kõige rohkem esindatud venelastest peab eesti kult emakeeleks 6385 inimest ehk 1,56%“. Tõrvitades Hermann Pärnmaa

6385 / 90156 = 409.295

Pererekanariseis Eestis 1934

Abielulisi - 50,9%

Nallalisi - 36,4%

Lahutatuid - 0,9%

Leski - 11,8%

Tegemusalaide jaotus Balti riikides

	Eestis 1934 %	Läti 1935 %	Leedu 1934 %
Põllumajandus -	45,4	67,8	76,7
Tööstus -	21,3	14,8	6,4
Kaubandus -	5,9	5,8	2,5
Transport ja side -	3,5	2,2	1,1
Ühiskond tee- nistus ja vabad naised }	-8,3	5,1	3,2
Mitmesugused -	15,6	4,3	10,1

Ka perekonnaseisult jätab rahvastiku
koostis mõndagi soovida. 1934. a. loenduse
põhjal:

Abielulisi - 50,9%

valdalisi - 36,7%

lahutatuid - 0,9%

leski - - 11,8%.

1 = 100.0

N- Vene rahvaloenduse
andmete järelle elas Venes
1926. a. 156400 eestlast
1939. a. 142.500 eestlast.

26 66 85

47 64 92 = Sule

Esimese üldseisemaalse rahvaloendus
toimus 1897. aastal. Sel puhul registreeriti
1.002 700 inimest, kellel oli emakeeleks
eesti keel. Sel puhul ei esitatud küsimust
inimeste rahvuse kohta.

Selle arvuga võiks võrrelda 1980. a. rahva-
loendust, mille järel siis registreeriti
987 808 inimest, kellel oli eesti keel ema-
keeleks, s.o. 4.892 inimest vähem kui oli
1897. aastal.

Eestis teostati iseseisvuse ajal kaks rahva-
loendust ^{28. det.} 1922. ja ^{1. märtsil} 1934. aastal.

Mul on siin käepärast 1934. aasta rahva-
loenduse andmed, mis avaldati 1937. a. Trükkis.
Siis loendusel saadud andmete järel oli
Eestis 1.127.000 inimest, kes sinolijast....

Rahva üldaru, eestlaste ja eesti keele
valdajaskonna arv Eestis ja 1937. aastal
ennustatud rahva arv 1960, 1970. ja 1980. aastaks

1960 1970 1980

I. 1937. a. ennustus

Rahvaarv	1.101.000	1.054.000	994.000
Eestlaste arv	971.000	930.000	877.000

II Tegelikult oli
rahvaloenduste
andmeid

Rahvaarv	1.197.000	1.356.000	1.464.000
Eestlaste arv	893.000	928.000	948.000
Eestlaste arv, kellele eesti keel on emakeel	887.000	918.000	938.000

Tegutsusalade struktuur Balti riikides

	Eestis % (1934)	Lätis % (1935)	Leedus % (1934)
Põllumajandus	45,4	67,8	76,7
Tööstus	21,3	14,8	6,4
Kaubandus	5,9	5,8	2,5
Transport ja side	3,5	2,2	1,1
Õhiskondlik teenistus ja vabad kutseid	8,3	5,1	3,2
Mitmesugused	15,6	4,3	10,1
	100,0	100,0	100,0

Rahva üldarv Eestis:

1960:

1970:

1980:

1.197.000

1.356.000

1.464.000

Selles } 893000
 eestlasi } 304.000

925.000

948.000

Armas Karl Sule! Kas Sa saad järgmise lause andmete põhjal välja arvutada, kui palju on praegu Venelasi Eestis? „Eesti rahvastikus kõige rohkearvulisemalt esindatud venelastest peab eesti keelt emakeeleks 6385 inimest ehk 1,56%^{*}. Tervitades

Herman Rajamaa

Perikonnasõis Eestis 1934:

Abielulisi - 50,9%
vallalisi - 36,4%
lahutatuid - 0,9%
eeski - 11,8%

Kuipalju on eri rahvusi praegu Eestis:

Venelasi:

Soomlasi: 17 753

Juuti - 4966

Teiste vähemuss-
rahvuste kohta
Eestis ei ole
esitatud andmeid.

teha!
Reale Venelaste, soomlaste, ukrainlaste, valge-
venelaste ja juutide ~~oli~~ on Eestis veel
meid rahvusi kokku 25 662. Neist peavad
~~oma~~ 1397 oma emakeeleks eesti keelt.

Kuid neist peab 10 018 inimest oma emake-
leks vene keelt.

Seda ei ole vaja!
1979 oli Eesti rahvastikuga 9419 eestlast, kes
pidasid oma emakeeleks vene keelt. (Samal ajal
pidas 6385 venelast oma emakeeleks eesti keelt.)
Eesti keelt emakeelena ja teise keelena oska-
vaid Venelasi oli Eestis 1979 12,9%. Samal ajal
oli Lätiis 20,1% venelasi, kes oskasid läti keelt
emakeelena või teise keelena; Leedus koguni
35,2%.